זינדיק בלוט

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע :: ::

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

— גאָלד !

און באַלד ווידער ביים נאָמען :

— הערי !

גאָלד האָט גלייך דערהערט איר רופ. ער איז באַלד צוגעגאַנגען צו איר, עפּעס אַזוי ווי ער וואָלט נאָר געוואָרט אויפן רוף. ביטרים האָט געמאַכט א פּאָר טריט אויף צוריק, ביז אין מיטן צימער. גאָלד איז אַריין אין אינווייניק און ער איז געבליבן שטיין לעבן איר נישט רעדנדיק קיין וואָרט האָבן זיי זיך געקוקט אין די אויגן אריין מיט ליבע און טרייהייט און — די הענט האָבן זיך ווי פון זיך אַליין אויסגעשטרעקט, ביידע האָבן זיך אַרומגענומען און זייערע ליפּן האָבן זיך צוזאַמענגעגאָסן אויף אייביק . . .

— — — — — — — — — — — —

שפּעטער ווען אַלע זיינען געזעסן ביים מאַלצייט און זיי זיינען געווען אויפגעלייגט און צופרידן האָט ביטרים געזאָגט צו בענדזשאַמינען :

— און איצט ברודער מיינער, האָב איך פאַר דיר נאָך א בשורה.

בענדזשאַמין האָט אויסגעשטעלט די אויגן מיט וואונדער :

— א בשורה ? וואָס מיינסטו ?

— איך וויל דיר אַנזאָגן אַז דיין איינציקע שוועסטער איז א כלה געוואָרן.

— וואָס ? א כלה ? פאַר וועמען ? אַט איז מיין חתן ! — האָט זי אָפּגעוויזן אויף גאָלד'ן.

— א ! הערי !

— גאָלד האָט זיך אויפגעשטעלט און ער האָט זיך צעקושט מיט בענדזשאַמינען און סעמען און בענדזשאַמין האָט געשמייכלט :

— ביטרים, איך גראַטוליר דיר און מיר געפעלט דיין חתן.

און ער האָט זיך אויף מיט ביטרים צעקושט.

עס איז געוואָרן נאָך פרייליכער ביי דעם טיש, די פרייד האָט אַראָפּגעוואָרפן פון אַלע פּנימ'ער.

דעם זעלבן טאָג נאָך איז גאָלד אוועק אין דעם אַפּיס פונם פאַבריצי שעף און ער האָט אָנגענומען זיין רעזיגנאַציע. אַלע זיינען נאָך געבליבן אין שטאָט צו פאַרברייגנען און זיך אויסרוען. צוי מאָרגנס זיינען אַלע פיר אָפּגעפאָרן קיין ניריאַרק, אַלע פרייליכע. גלייך לאַכע און מיט שיינערדיקע פּנימ'ער. אחוץ איין בענדזשאַמינען, וואָס האָט קיין גליק נישט געפילט. פאַרקערט, ערשט איצט, זעענדיק דאָס גליק פון דיר איר בעריקע האָט ער דערפילט ווי ער האָט קיין קיין גליק. צוקונפטיק מיט וואָס פאַר א פאַרליבטע אויגן ביטרים קוקט אויף גאָלדן און גאָלד אויף איר, האָט ער זיך אויף דאָס ניי דערמאַנט ווי ער אַליין ביינקט נאָך גליק, וואָס איז פון אים דערוויטערט נע-ויגן טאָג, יעדער ליכטיקער און זיר-פלעגט אימער צוזאַמענרייסן זיינע ליי-

זינדיק בלוט

א שיינע, רייכע אידישע ביבליאָטעק

מער ווי האַלב אומזיסט

"דאָס אידישע וואָרט" האָט אימפּאָרטירט ספּעציעל פאַר אירע סובסקרייבער א צאָל קאָמפּלעקטן ביכער פון די באַרימטסטע און פאָפּולערסטע שרייבער. די ביכער זיינען מוסטערהאַפט געבונדען, אַזוי אַז די דאָזיקע קאָמפּלעקטן זיינען נט נאָר רייך אין אינהאַלט, נאָר אויך א צירונג פאַר דער הויז. זיי באַרייכערן אייער צימער און גיבן אייער היים דעם אויסזעען פון אַן אמת'ער אידישער היים.

יעדער קאָמפּלעקט ווערט צו אייך צוגעשיקט אין א שיינער, קאַרטאָנענער קעסטל (ווי אָנגעצייגט אויפ'ן בילד), אַזוי אַז אויב איר האָט ניט קיין ביכער־שאַפע, קאָנט איר די ביכער האַלטן אין זייערע אייגענע שאַכטלען.

לעוו טאָלסטאָי, — 11 בענדער, רעגולאַר $20.00. צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז **$9.25**

מאַקסים גאָרקי, — 7 בענדער, רעגולאַר $14.00. צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז **$5.50**

קנוט האַמסון, — 11 בענדער, רעגולאַר $23.50. צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז **$9.00**

זשאַן קריסטאָף, (פון ראָמען ראָלאַן), 7 בענדער, רעגולאַר $16.00. פאַר בלויז **$5.00**

מענדעלע מוכר ספרים — אַלע 15 בענדער, רעגולאַר $21.00 צו אונזערע סובסקרייבער פאַר בלויז **$8.75**

אום צו באַקומען די אויבנדערמאָנטע ביכער, צו די אָנגענעבענע מער ווי האַלב־אומזיסט פּרייזן, דאַרפט איר באַצאָלן אין פּאָראויס פאַר א יאָר סובסקריפּשאָן פאַר "דאָס אידישע וואָרט" ($6.00) —

אדרעסירט אייער קאָרעספּאָנדענץ צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED

165 Selkirk Avenue **Winnipeg, Man.** **Phones: 52 213—55 409**

קאָנטרי סובסקרייבער קאָנען באַשטעלן זייערע ביכער דורך אונזער רייזנדן פאַרטרעטער, מר. ל. סימקין, וועלכער פאָרט איצט אַרום אויבער די מערב קאַנאַדער פּראָווינצן אין די אינטערעסן פון "דאָס אידישע וואָרט"

די סובסקרייבערס

פון

דאָס אידישע וואָרט

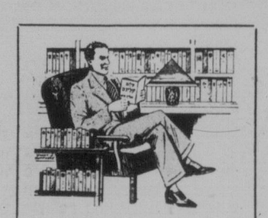

האָבן איצט א זעלטענע געלעגנהייט צו שאַפן ביי זיך אין דער היים

א שיינע, רייכע אידישע ביבליאָטעק

מער ווי האַלב אומזיסט

נייע צייטן, נייע מאָדעס :: פון א. פאַכמאַן

אַז די מאָדע בייט זיך, ספּעציעל די מאָדע פון פרויען קליידער און פרויען צירונג, איז קיין נייעס ניט. דאָס וואָס ס'איז געווען אין דער מאָדע מיט א פּאָר עצרליך יאָר, ווערט איצט אויסגעלאַכט. און אין א פּאָר עצרליך יאָרן שפּעטער וועט מען אויסלאַכן די היינטיקע מאָדע. עס וואָלט זיך היינט צו טאָג ניט געפונען קיין טוצן פרויען, וועלכע זאָלן זיך אַנטאָן ווי די באַבעס זייערע האָבן זיך אָנגעטאָן אין אַזוי אַרויס אין נאַס. דאָס מיינט ניט, אַז א מאָדע קאָן ניט ווידער אויפגעלעבט ווערן, אָבער דאָס וואָרט "נייע צייטן, נייע מאָדעס", האָט א גרויסן אמת אין זיך.

ניט אמת איז אָבער, אַז בלויז פרויען קליידער און פרויען צירונג מאַכן ביינן זיך. עס ביינט זיך אין אַלגעמיין אַלע מאָדעס. דאָס וואָס איז געווען אמאָל פּאַסיק און שיין, קאָן היינט באַטראַכט ווערן פאַר ניט פּאַסיק און אַנשטענדיק — און פאַרקערט. עס ביינט זיך די מאָראַל, עס ביינט זיך די אַנשויאונגען. עס ביינט זיך די עטיקעס און עס ביינט זיך דער לעבנס שטייגער.

אַט דער דאָזיקער אמת וועט פאַרענטפערן אַן אַנפראַגע, וואָס איז דעם שרייבער פון די דאָזיקע ציילן די טעג נעמאַכט געוואָרן אין נאָמען פון א גרויפּע פרויען. די פראַגע איז : וואָרום נעמען זיך פילע שרייבער אַן די קרוין דע פון דער מאָדערנער מיידל און זוכן זיי רייצנאַוואַשן פון פילע באַשולדיקונגען, וואָס ווערן קעגן איר געמאַכט אין באַצוג צו זייער לעבנס שטייגער. ווען מען קומט — זאָגן זיי — אין מען זאָגט, אַז מען קאָן ניט ענדערן די לאַנע, ווייל אַזוי איז דאָס אין פאַראַלאַן, קאָן מען נאָך אַזא ענטפער פאַרשטיין, אָבער מען קאָן דאָך ניט אוועקגיין פון דעם אמת, אַז די אַמאָליקע מיידל איז געווען באַשיידענער, העפלאַכער, רואיקער און בעסער. די מאָדערנע מיידל זוכט בלויז פאַרגענין, זי איז ניט פאַראַנטערעסירט אין קיינע פּראָבלעמען, זי נעמט דאָס לעבן לייכטזיניקער, זי אינטערעסירט זיך ניט פאַר קאָנסעקווענצן און זי האָט ניט קיין לוסט צו טראַכטן ווען דאָס ניט פאַראַנטוואָרטלעכקייטן. דאָס אַמאָליקע מיידל איז געווען אויסגערעכנט אין איר יערן שריט און די ערשטע זאַך וואָס איר איז געקומען אויפן געדאַנק, ווען זי האָט געדאַרפט עפּעס טאָן, איז געווען — וואָס וועלן לייטן זאָגן, וואָס וועלן די עלטערן טראַכטן, ווי אַזוי וועט זיך עס אָפּרופן אויף איר שטאַנד אין דער געזעלשאַפט און אַזוי ווייטער. די דאָזיקע אַלע זאַכן גייען מער ניט אַריין אין קלייד פון באַטראַכטונגען פון דער מאָדערנער מיידל. קאָן מען זאָגן, אַז דאָס איז גוט און עס פאַרטיידיקן ?

פון אויבן אויף איז עס טאַקע א נערעכטע טענה. ווען מען גלייכט די מאָדערנע מיידל מיט דער מיידל פון דעם פאַרגאַנגענעם יאָרהונדערט, קאָן זיך דוכטן, אַז דער אונטערשייד איז א גוואַלטיק גרויסער, ווי צווישן טאָג און נאַכט. איז אָבער די אַמאָליקע מיידל געווען דער אידעאַל, פאַר דעם מענשן פון א דור פריער ? דער עלטערער דור באַטראַכט אימער דעם אינגערן דור מיט חשד און דיינקט, אַז דער יונגער דור נוינט אָפּ פון וועג, און דער יונגער דור נוינט טאַקע אָפּ פון דעם אַלטן דור אין אַלע צייטן. דער יונגערמאַן און מיידל פון א דור פריער איז אויך פון דעם עלטערן דור באַטראַכט געוואָרן אַלס אָפּגיינענדער דור. וואָס נייט ניט אין דעם גלייכן וועג ווי טאַטע - מאַמע און פרומע גוטע רייט וואָלטן עס געוואָלט זעען, און דאָס איז ניט קיין וואונדער, ווייל, ווי געזאָגט, — נייע צייטן — נייע מאָדעס.

דאָס מיינט ניט צו זאָגן, אַז דאָס מאָדערנע מיידל איז נערעכט. אין אירע האַנדלונגען, דאָס מיינט ניט צו זאָגן, אַז מען קאָן זיך מיט בייגע הענט אונטערשרייבן אויף די אַלע פרונגען אירע, זיכער ניט, און זיכער קאָן מען פיל, זייער פיל אויסזעצן. דאָס שטענדיקע געזעץ נאָך פאַרגעניגען פרטי ניט צו קיין גוטעס, דאָס נעמען זאָכן ווי זיי קומען קאָן זיכער אַראָפּזיין פון דעם גלייכן וועג און פילע גלישן זיך טאַקע אויס און פאַלן, ווען מען זייענט אָבער, אַדער מען הערט די פאַרטיידיקונגען, וואָס ווערן פון מאַנכע געמאַכט אין באַצוג צו דער מאָדערנער מיידל, קאָן מען זעען, אַז מען פאַרטיידיקט ניט די האַנדלונגען און מען רעכטפערטיקט אין לאַנד, איז זיקער א שרעקלאַכע נעגאַטיווע דערשיינונג, און מען קאָן ניט געפונען קיין איין באַראויקדיקן, טרייסטנדיקן וואָרט אין דער אַנגעלענגענהייט. יעדער רעכטדייַנקנדיקער מענש פאַראַטמט עס מיט די שרעקלאַכסטע ווערטער, און דאָך מוז מען זאָגן, אַז די דאָזיקע כוואַליע איז א פּראָדוקט פון דער צייט און דער סביבה.

מיר לעבן איצט, לויט אונזער מיינונג, אין א זייער שווערע צייט און עס פאַרדריסט זיך גאַנץ שטאַרק, ווען מען זעט וואָס אַרום אונז קומט פאָר. פילע ערנסטע מענשן זיינען גאַנץ שטאַרק פאַראינטערעסירט צו געפינען מיטלען און וועגן ווי אַזוי